

Vime ludila

Članak objavljen ... od strane Centra za kontrolu bolesti izveštava da oko dvadeset ljudi godišnje u Sjedinjenim Državama biva ubijeno od strane krava... U šesnaest slučajeva, „smatra se da je životinja namerno udarila žrtvu“, tvrdi izveštaj. Sve osim jedne žrtve preminule su od povreda glave ili prsa; a poslednji je umro nakon što je ga krava oborila, te je špric u njegovom džepu ubrizgao njemu antibiotik, prvobitno namenjen kravi. U najmanje jednom slučaju, životinja je napala s leđa. — Tajms

Ako moje viđenje prošlonedeljnih događaja izgleda zbrkano, čak histerično, oprostite mi. Obično sam prilično mirna. Istina, pojedinosti koje ću izneti posebno su uznemirujuće, obzirom na živopisno okruženje u kojima su se odvijale. Zaista, Padnikova farma u Nju Džersiju liči na neko Konsteblovo¹ pastoralno platno, ako ne po površini, onda svakako po svom bukolikom spokoju. Na samo dva sata od Brodveja, gde Si Padnikov najnoviji mjuzikl, „Virus mesožder“ puni pozorišne sale, ovde, usred talasastih brda i zelenih livada, slavni tekstopisac dolazi da se izduva i nadahne svojom muzom. Strastveni vikend zemljoradnik Padnik i njegova žena Vanda uzgajaju svoj kukuruz, šargarepe, paradajz i mnoštvo drugih amatreskih useva, dok njihova deca glume domaćine tucetu pilića, paru konja, jagnjetu odojčetu i mojoj malenkosti. Reći da su moji dani ovde kao u Šangri-La², nije nikakvo preterivanje. Mogu da pasem, preživam, radim na mojoj probavi, u harmoniji sa prirodom, i da budem pomučena po rasporedu nežnim Kielom³-namazanim rukama Vande Padnik.

Događaj koji izaziva moje nesvakidašnje oduševljenje je kada Padnikovi pozovu goste na boravak preko vikenda. Silna je radost intelektualno pocenjenog bića kakvo sam ja da bude u blizini njujorških fabuloznih poznatih: da prisluškuje glumce,

¹ Džon Konsteb (1776-1837.) bio je britanski slikar, poznat po svojim pejzažima. (op. Srđan Orsić)

² Šangri-La je izmaštana predstava raja na zemlji, predela sloge i harmonije u kome se živi dugo, beričetno, u miru sa samim sobom i okruženjem; predstavljena u romanu „Izgubljeni horizont“ Džejmisa Hiltona iz 1933. godine. (op. S.O.)

³ Kiel (Kiehl) je ime američkog proizvođača vrhunskih kozmetičkih preparata za negu kože, sa dugom tradicijom (osnovanog 1851). (op. S.O.)

novinare, slikare i muzičare dok razmenjuju ideje i vrckave anegdote, možda pomalo suviše za perad, ali niko ne ceni dobru priču Ane Vintur⁴ ili sveže iskovanu pesmu Stiva Sondhajma⁵ kao ja, posebno još kada je Stiv izvede. Upavo zbog toga, kada je na prošlonedeljnu listu posebnih zvanica uvršten pisac i reditelj sa dugom listom postignuća, iako nisam bila upoznata sa njegovim radom, očekivala sam nezaboravan provod na Dan rada⁶. Kada sam čula da ovaj autor ponekad igra glavne role u svojim ostvarenjima, zamislila sam strašnog filmadžiju i zvezdu poput Orsona Velsa, zgodnog kao Voren Biti ili Džon Kasavitis⁷. Zamislite moje iznenađenje kada sam naletela na multitalentovanog umetnika o kome vam govorim, i zatekla ni genija pod prigušenim svetlom, ni idola sa matine projekcija, nego crvoliko malo ključalo, kratkovido iza naočara sa debelim crnim ramom, mangupski doteranog po svom shvatanju seoske elegancije: sav u tvidu šumskih boja, sa kapom i šalom, spreman za irskog patuljka. Stvorenje se pokazalo od samoga početka korisnim, gundajući svima o zbrkanim uputstvima koja su primorala njegovog šofera da proćerda sate vozeći po Mobejus putu; o troškovima putarine i benzina, i o neočekivanim efektima lokalnih spora plesni i buđi na njegove nepouzdate adenoide. Na kraju, čula sam i da traži i da mu drvenu dasku postave pod madrac, jer madrac nalazi suviše mekim za njegovu kimču koja grabi ka osteoporozi. Gospodin Padnik setio se da je Dejvid Memet⁸ jednom pomenuo da je promenio avion kada je čuo da je ova osoba na istom letu. Mogla bih da dodam i da je ovo neprekidno zakeranje izvedeno u tonu kazolikog⁹ nosnog cviljenja, kao i njegove neprekidne šale: bujica fatalnih škljockanja osmišljenih radi dodvoravanja, ali koje u svom celokupnom zvučnom dometu izazivaju samo tišinu, nalik na onu u urni sa pepelom.

⁴ Ana Vintur (1949.) glavna je i odgovorna urednica američkog izdanja časopisa *Vogue*, koja opstaje na toj poziciji od 1988. godine. Lik glavne urednice časopisa u romanu Loren Vajsberger „*Davo nosi Pradu*“, koji je u istoimenom filmu igrala Meril Strip, rađen je po Vinturovoj. (S.O.)

⁵ Stiv Sondhajm (1930), američki je čuveni filmski i pozorišni kompozitor i tektopisac.

⁶ Dan rada (*Labor Day*) federalni je praznik u SAD, koji se praznuje prvog ponedeljka u septembru mesecu svake godine. (S.O.)

⁷ Džon Kasavitis (1929-1989.), američki glumac, scenarista i režiser, jedan od pionira nezavisnog film. (S.O.)

⁸ Dejvid Memet (1947.), čuveni je američki dramaturg, scenarista, esejista i reditelj.

⁹ Kazoliko - od *kazu*: primitivni duvački instrument, od veštačkog materijala napravljena „*prdalica*“.

Ručak je poslužen na travnjaku, a naš prijatelj, okuražen od strane izvesnog gospodina Glenfididža, nastavio je da mitinguje o stvarima o kojima nije imao pojma. Pogrešno citirajući Rošefukoa, pomešao je Šuberta sa Šumanom i onda Šekspiru pripisao tvrdnju „Čovek ne živi samo o hlebu“, koju sam čak i ja prepoznala da je iz pete Knjige Mojsijeve. Ispravljen, postao je zlovoljan i predložio da obaranjem ruku sa domaćicom dokažu ko je u pravu. Sredinom obroka, nepodnošljivi davež kucne o čašu da bi privukao pažnju, te pokuša da izvuče stonjak sa stola, a da ne poruši servis. Ne moram vam ni govoriti da se ovo pokazalo kao ogroman holokaust, koji je zauvek uništio najmanje jednu haljinu Žila Mendela¹⁰ i katapultirao pečen krompir u dekolte zanosne brinete. Nakon ručka, videla sam da nogom pomera svoju loptu za kriket, misleći da je neopažen.

Dok je viski polako uzimao danak na njegovim kapilarima, pogrdno je klevetao njujorške kritičare jer nisu uzeli u obzir njegov poslednji film, „Luj Paster upozanje Vukodlaka.“ Do tad je već počeo da proždire očima pristale ženke, i spopadajući svojom glodarskom šapom ruku neke glumice, prošaputao je: „Ti nevaljalice, osećam po tim visokim jagodičnim kostima, da u sebi imaš krvi Čirokija.“ Uljudno, žena je nekako izbegla poriv da mu pesnicom uhvati nos i okrene ga nekoliko puta u smeru suprotnom od kazaljke na satu, sve dok ne zazvuči kao čegrtaljka.

U tom trenutku reših da ga ubijem. Na kraju krajeva, hoće li svetu zaista nedostajati ovaj blesavi mali čepić, sa svojim udešenim samopuzdanjem i na povraćanje nadražujućom ljupkošću? Prvo sam pomislila da učikam naočarastog, ali sam shvatila da mi je potrebno još najmanje oko dve hiljade glava da ga baš dobro nagazim. Nije bilo ni stenovitih litica na kojima bih mogla da se očešem o jadrnika i jednim pokretom kuka ga pošaljem u provaliju. A onda mi je sinulo. Šetnja prirodom bila je pominjana i svi su sa nestrpljenjem čekali da krenu. Svi, osim preplašenog homonukleusa, koji je kao demon stajao užasnut nad perspektivom bivanja u šumi, među krpeljima i otrovnim rastinjem. Odabrao je radije da ostane u sobi i telefonom proverava dobit od svog novog filma, za koji je Varajeti rekao da će privući minimum pažnje, i predložio da bude premijerno prikazan na Atlantidi. Moj plan

¹⁰ Žil Mendel, čuveni francuski modni kreator.

bio je da uđem u kuću, prišunjam mu se otpozadi i zadavim džangrizavi mali čir užetom. Bez prisutva ostalih, policiji će to izgledati kao delo skitnice. Ideja mi je došla od Dropkina, zanatlije koji je jednom dao Pandiku jedan od onih dijagrama koji pokazuju linije na telu poput moga, sa kojih najbolje šnicle dolaze.

U četiri popodne otišla sam u kokošinjac i postarala se da me kokoške vide tamo. Polako sam hodala oko štale, drmusajući zvono oko moga vrata da još bolje utvrdim svoj alibi. Odatle odšetah ležerno ka zadnjem delu kuće. Vrata su bila zatvorena, pa sam morala da uđem kroz prozor, što je prouzrokovalo pokolj na obližnjem stolu na kome su bile dve ukrasne lampe. Na vrhovima prstiju popela sam se uz stepenice, propetih kopita, zamalo uhvaćena kada je Positi, sobarica, prošla hodnikom noseći čiste peškire, ali brzo sam se spljoštila u senku pregradnog zida, pa je prošla tačno pored mene. U tišini, uvukla sam se u sobu moje namerene žrtve i čekala da se on vrati iz kuhinje, gde je izvršio napad na frižider u potrazi za ostacima ručka. Ostavljen nasamo, napravio je sendvič od skupe jesetre i morune, zalivajući kutlačom pecivo cunamijem krem sira, pa krenuo nazad na sprat. Sakrivena u ormaru najbližem njegovom krevetu, bila sam preplavljena egzistencijalnom teskobom. Da je Raskoljnikov bio govedo, Holštajn naprimer, ili možda teksaško dugorogo govedo, da li bi priča završila drugačije? Iznenada, on je ušao u sobu, sa užinom u jednoj, a skupim odležalim portom u drugoj ruci. Skupivši svu snagu, na moju komandu nosom, otvorih vrata i tiho stadoh iza njega, zgrabivši uže – što nije baš laka stvar za stvorenje bez odvojenih palčeva. Polako ga podigoh i pripremih se da ga obmotam oko grla i udavim poslednji životni dah u zabalavljenom četvorookom pigmeju.

Odjednom, kako to inače biva, moj rep bi uhvaćen u vrata ormara i ja pustih glasan zvuk zavijanja- muknuh, ako hoćete tako. On se okrete i naše oči se sretoše: njegove sićušne i strelovite, moje velike i smeđe. Videvši me na mojim zadnjim nogama kako pokušavam da ga dovršim, zablejao je u sopranu, slično onoj noti koju Džoan Saderlend¹¹ pogađa na Padnikovom Deko-rekords izdanju „Zigfrida.“ Zvuk uzbuni mnoštvo u prizmelju, koje se vratilo kada je počela kiša. Uspaničih se i u stampeđu

¹¹ Džoan Saderlend (1926-2010.), austrijska operna pevačica, jedna od najznačajnijih sopranistkinja 20. veka.

potrčah kroz vrata spavaće sobe, pokušavajući da telom pogodim tu malu zarazu i izbacim ga kroz prozor dok sam grabila napolje. U međuvremenu, on izvuče suzavac koji je uvek nosio, što me nije iznenadilo, obzirom na brojne neprijatelje koje je stekao. Pokušao je da mi prsne u lice, ali nespretnjaković kakav je, držao ga je naopako, i uspeo je samo da nađubri sopstveni smežurani vidik. Do sada je domaćinstvo nahrupilo uz stepenice. Lukava poput lisice, zgrabih abažur sa lampe pokraj kreveta, nataknuh ga na glavu i stajah nepomično dok su ostali transportovali zavijajući ljudski bubulj kroz vrata, u terenac, pa do najbliže bolnice.

Potonji tračevi oko štale kažu, da je celim putem brbljao nepovezano, i da čak ni naredne dve noći na Belvjuu nije uspeo da dođe sebi. Znam da su ga Padnikovi izbrisali iz svoga Blekberija i polili naftom njegov telefonski broj, spaljujući ga u plamenu. Na kraju, nije on samo odvratna osoba za društvo, on je i buncajući paranoik, koji neprestano melje o nekom pokušaju ubistava od strane mesnate krave.

Preveo **Srđan Orsić**

izvor: The New Yorker magazin, 18. Januar 2010,

http://www.newyorker.com/humor/2010/01/18/100118sh_shouts_allen?currentPage=all